

روابط بین نیروی انسانی، بودجه هزینه شده، مساحت اماکن و تاسیسات بر افزایش فعالیت های فوق برنامه ورزشی دانشگاهها

جهانگیر کریمیان^(۱)، دکتر فریدون تندنویس^(۲)

۱- عضو هیئت علمی دانشکده تربیت بدنی اصفهان

۲- عضو هیئت علمی دانشکده تربیت بدنی تربیت معلم تهران

چکیده :

امروزه بدون شک هر دانشگاهی در هر نقطه ای از جهان دارای برنامه خاصی جهت ورزش دانشجویان است لیکن این موضوع که، منابع انسانی و مالی، اماکن و تاسیسات، مدیریت و برنامه ها، بایستی چگونه باشند، مسئله ای است که در هر کشور، بسته به امکانات اقتصادی، انسانی، نیروی متخصص و نگرش آنان به ورزش متفاوت است. پژوهش حاضر، روابط بین نیروی انسانی، بودجه هزینه شده، مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی بر افزایش فعالیت های فوق برنامه ورزشی دانشگاههای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را مورد مطالعه قرار می دهد. بدین منظور پرسشنامه ای مشتمل بر ۲۸ سوال ترکیبی از نوع باز و بسته تدوین و جهت پاسخگویی به مدیران تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاهها ارسال گردید.

به منظور مشخص نمودن سهم هر یک از متغیرهای پیش بین (تعداد کل نیروی انسانی، کل بودجه هزینه شده، مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی، جنسیت، سابقه خدمت، سن، سابقه مدیریت، مدرک تحصیلی و رشته تحصیلی مدیران فوق برنامه ورزشی) بر متغیر ملاک (تعداد کل شرکت کنندگان در مسابقات، تعداد کل مسابقات برگزار شده، تعداد کل کلاسهای آموزشی، تعداد کل دانشجویان شرکت کننده در فعالیتهای تفریحی - فراغتی از رگسیون چند متغیره روش مرحله به مرحله^۱ استفاده گردیده است.

نتایج این تحقیق نشان داد که بین تعداد نیروی انسانی، مدرک تحصیلی مدیران فوق برنامه ورزشی و کل بودجه هزینه شده با تعداد کل دانشجویان شرکت کننده در مسابقات رابطه معناداری وجود دارد. با افزایش میزان سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی، میزان فعالیت دانشگاهها در زمینه برگزاری مسابقات افزایش می یابد. بین سابقه مدیریت مدیران و تعداد کلاسهای آموزشی (یادگیری) رابطه معکوس وجود دارد. بین مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی با میزان فعالیت های تفریحی - فراغتی دانشجویان رابطه مستقیم بوده و رابطه بین سابقه خدمت مدیران فوق برنامه ورزشی با میزان فعالیت های تفریحی - فراغتی معکوس می باشد.

واژه های کلیدی : فوق برنامه ورزشی، نیروی انسانی، بودجه، اماکن و تاسیسات ورزشی

^۱ - Step wise

مقدمه

ورزش در آیین و فرهنگ ما و جهان امروز میدانی برای فضیلت یافتن استعدادها و قابلیت‌های نهفته انسانی، تربیت اخلاقی و اجتماعی جوانان است. ارتقاء ارزش‌های ورزشی در بین دانشجویان به معنی تشویق روح دوستی، برادری در بازی عادلانه، پشتکار، شرافت، رفتار جمعی و تعاون، مسئولیت‌پذیری و مسئولیت‌خواهی، قانون‌مداری و قانون‌گرایی، حرمت نهادن به حقوق دیگران، صبر و مدارا، اعتماد به نفس و امید به آینده، و مثبت‌اندیشی در بین کسانی است که در آینده‌ای نزدیک مسئولیت‌های مهم، حتی پایگاه‌های حساس در سیاست، اقتصاد، فرهنگ و صنعت را به عهده خواهند گرفت و این یک امر بدیهی است که سازندگی آینده‌کشور به دست جوانان سالم، شاداب با نشاط و کارآمد بالندگی و پویندگی بیشتری خواهد داشت (۲)

در عصر حاضر مأموریت‌ها و اهداف سازمان‌ها، هنگامی تحقق می‌یابند که از مدیریت اثربخش برخوردار باشند مدیران در انجام وظایف خود فرآیندی را دنبال می‌کنند که شامل اجزایی چون برنامه‌ریزی، سازماندهی، نظارت و کنترل، انگیزش، ارتباطات و هدایت و تصمیم‌گیری است. تحولات و پیشرفت علوم و تکنولوژی و اختصاصی شدن علوم مختلف، امروزه حاصل سازماندهی دقیق و استفاده بهینه از نیروی‌های انسانی بوده است. (۷)

نیروی انسانی متخصص و تحصیل کرده نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه اقتصادی جامعه داشته و نیز دارای اصلی یک جامعه محسوب می‌گردد به گونه‌ای که توانمندی آنان، پیشرفت جامعه را در حل مسائل اقتصادی و اجتماعی مشخص می‌سازد. (۱)

بدین منظور ترسیم اهداف جزئی و برنامه‌ریزی دقیق و اجرایی لازم، شناخت نقاط قوت و ضعف فوق برنامه‌های ورزشی دانشگاهها و مطالعه و شناسایی عوامل موثر در آن کاملاً مورد نیاز است. یکی از تحقیقاتی که مشخصاً به وضعیت فوق برنامه‌های ورزشی دانشگاهها پرداخت و فوق برنامه ورزشی را از نقطه نظر بودجه و امکانات رشته‌های ورزشی مورد بررسی قرار داده است، رساله دکتری تندنویس (۱۳۷۵) می‌باشد. او اعلام می‌نماید که بودجه صرف شده جهت فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی در دانشگاهها یکسان نبوده و به بزرگی و کوچکی دانشگاه‌ها و حتی تعداد دانشجو نیز بستگی نداشته به طوری که بودجه سرانه ورزشی هزینه شده در دانشگاه تهران در سال ۱۳۷۳، ۵۵۰۰ ریال و در همان سال در دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی ۷۵۰۰۰ ریال بوده است.

همچنین اعلام می‌دارد که توزیع امکانات و تاسیسات ورزشی در دانشگاه‌ها یکسان نیست، عدم وجود برخی از تاسیسات ورزشی در دانشگاه‌ها عامل عدم پرداختن دانشجویان به ورزش می‌باشد. (۵)

شبهان (۲۰۰۲) در رابطه با وضعیت مالی در ورزش دانشگاهی ابراز می‌دارد که ورزش دانشگاهی یکی مقوله پر معنی و قابل توجه از تیم شرکت‌کنندگان در ثروت دانشگاهی محسوب می‌شود. این ورزش‌ها در

برخی موارد و به بعضی از عناوین جلوه ای در ورزشهای دانشگاهی ایجاد می کند که حتی با انقلاب ورزشی برابری می کند. (۱۶)

بشیریان (۱۳۷۶) اعلام می دارد که ۷۶ درصد از مراکز تربیت بدنی دانشگاهها دارای شرح وظایف معین بوده اما ۸۷ درصد آنها فاقد ردیف بودجه و یا بودجه ای مشخص و مستقل می باشند.

همچنین در خصوص پست های سازمانی تربیت بدنی دانشگاه ها اعلام می نماید ۵۸ درصد از پست های موجود خالی و بلا تصدی، ۱۸/۴ درصد از پست های سازمانی توسط سایر واحدها استفاده گردیده است (۳).

دارابی (۱۳۷۶) معتقد است میزان وسعت فضاهای ورزشی با کیفیت و کمیت فوق برنامه ورزشی دانشگاه رابطه مستقیم دارد. (۶)

زارعی (۱۳۸۰) ابراز می دارد مهمترین عامل جذب دانشجویان به فعالیتهای فوق برنامه ورزشی وجود اماکن و تاسیسات ورزشی است. (۸)

اسدی دستجردی (۱۳۸۰) اعلام می نماید متاسفانه وضعیت موجود و مطلوب امکانات و فضاهای ورزشی دانشگاه چندان بر هم منطبق نیستند. (۱)

پورکیانی (۱۳۷۸) اعلام می کند، سرانه فضاهای ورزشی برای دانشجویان دختر ۰/۸ متر مربع و برای دانشجویان پسر ۳/۳ متر مربع می باشد. (۴)

ریچارد (۲۰۰۰) معتقد است ورزش دانشگاهی می تواند بر روی شهرت موسسات یا، منابع موجود برای موسسات تعداد و کیفیت دانشجویان و فرهنگی که در آن کار می کنیم اثر گذار می باشد. (۱۴)

اسمارت (۲۰۰۰) در رابطه با ورزش بین دانشگاهی اذعان می دارد ورزشها می تواند بر جو فرهنگ و شهرت دانشگاه تاثیر مثبت بگذارند و می توانند وفاداری و اصالت اجزاء مبهم همچون دانشجویان و فارغ التحصیلان را تقویت کنند. (۱۵)

چلادورای، اینگلیس و دانیل چاک (۱۹۸۴) اصولی را توسط دانشجویان و مدیران ورزشی کانادا برای ارزیابی اهمیت ۹ هدف بازیهای بین دانشکده ای ارائه دادند. عمده ترین یافته های آن حاکی از این است که مدیران، اهدافی چون انتقال فرهنگ، رشد فردی ورزشکار، روابط عمومی و شهرت و اعتبار را از مهمترین اهداف خود می دانند. دانشجویان رشد فردی ورزشکار را مهمترین هدف دانسته و روابط عمومی در درجه دوم اهمیت قرار گرفته است. (۱۰)

با دوساندربرگ (۱۹۹۶) در رابطه با درآمدهای عمومی بین ورزشکاران دانشگاهی اعلام کردند که درآمدهای عمومی با کل رکوردهای قهرمانی موجود بستگی کمی دارند. آنها اشاره کردند که ورزش های نوین و لیک مسابقات بسکتبال در درآمدهای اصلی از ۳۵٪ به ۵۵٪ افزایش یافته است. همچنین ابراز داشتند که درآمدهای عمومی با بردهای ورزشی رابطه مستقیم دارند. (۹)

گالن (۲۰۰۰) درباره فرآیندهای بازیابی بین دانشگاهی در آمریکا ابراز می‌دارد که بازیابی بین دانشگاهی در آمریکا از اقدامات بسیار مهمی تلقی می‌شود که اثرات آن در فعالیت اقتصادی سیاسی و اجتماعی به چشم می‌خورد. (۱۲)

کریستین واپ (۱۹۹۷) درباره سیاست و اهداف ورزش‌های دانشگاهی بیان می‌دارد که مسابقاتی مثل یونیورسیتادهای دانشجویی در آینده بخش کوچکی از ورزش دانشگاهی بین‌المللی را تشکیل خواهد داد. (۱۱)

گاف (۲۰۰۰) ابراز می‌دارد که گزارش‌های ورزشی که تحلیل‌کننده مالی دانشگاه‌ها هستند، اغلب بر مبنای تحلیل‌های نادرست استوار بوده که سعی دارند هزینه‌ها را زیاد، و درآمدها را کم ارزیابی کنند. (۱۳)

شیهان (۱۹۹۶) در رابطه با سرمایه‌گذاری دانشکده‌ها جهت ورزش دانشگاهی گزارش می‌دهد که ۱۶٪ از موسسات زیان مالی داشته و ۲۹٪ کمتر از ۱ میلیون دلار سود بدست می‌آورند.

او اشاره داشت که اکثر برنامه‌ها به سودهای خالص دانشگاه کمک می‌کند لیکن از آنها برای مشخص کردن عدم سلامت مالی بازیهای ورزشی دانشکده استفاده شده است. (۱۷)

روش‌شناسی تحقیق

این تحقیق از نوع توصیفی بوده که به شکل میدانی انجام گردیده و برای جمع‌آوری اطلاعات لازم از پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق را ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه ورزشی ۵۰ دانشگاه تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل می‌دهد.

ابزار اندازه‌گیری

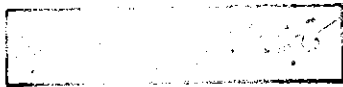
پرسشنامه تحقیق حاوی پنج بخش شامل ویژگی‌های فردی مدیران فوق برنامه ورزشی برنامه‌ها، نیروی انسانی، بودجه و امکانات فوق برنامه ورزشی دانشگاه‌ها تنظیم گردیده بود. به منظور تعیین روایی، محتوایی پرسشنامه، از ۲۵ نفر اساتید خبره در فوق برنامه‌های ورزشی دانشگاهها تحت پوشش وزارت علوم و تحقیقات و فناوری نظر خواهی گردیده است. پرسشنامه‌ها جهت پاسخ‌گویی به کلیه ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاهها ارسال گردیده و ۹۶ درصد مدیران فوق برنامه ورزشی به پرسشنامه تحقیق پاسخ دادند.

تجزیه و تحلیل آماری :

از آمار توصیفی به منظور تعیین میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی، درصد، سرانه رسم نمودار و از آمار استنباطی به منظور تعیین سهم هر یک از متغیرهای نیروی انسانی، بودجه، اماکن و تاسیسات ورزشی بر میزان فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی دانشگاه‌ها در قالب رگرسیون چند گانه مرحله به مرحله استفاده گردیده است.

نتایج و یافته‌ها

در این بخش ویژگی‌های فردی مدیران به تفکیک ارائه می‌شود.

- ۱- ۹۳/۷ درصد از مدیران فوق برنامه ورزشی دانشگاهها را مرد و ۶/۳ درصد زن بوده اند.
- ۲- مدرک تحصیلی ۳۹/۶ درصد از مدیران کارشناسی و کارشناسی ارشد، ۱۶/۷ درصد دکترا و ۴/۲ درصد کمتر از لیسانس بوده است.
- ۳- ۶۸/۸ درصد از مدیران فوق برنامه، دارای رشته تحصیلی تربیت بدنی و ۲۲/۹ درصد دارای رشته تحصیلی غیر تربیت بدنی بوده اند.
- ۴- متوسط سن مدیران فوق برنامه ورزشی دانشگاهها ۳۸/۴۷ سال بوده است. بیشترین درصد مدیران در گروه سنی کمتر از ۴۰ سال (۵۸/۲ درصد) قرار داشته اند.
- ۵- متوسط سابقه خدمت مدیران فوق برنامه ورزشی ۱۲/۴۵ سال بوده و بیشترین درصد مدیران دارای سابقه خدمت کمتر از ۱۰ سال (۵۲/۱ درصد) می باشند.
- ۶- متوسط سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی ۸/۲۷ سال بوده که بیشترین درصد دارای سابقه مدیریت کمتر از ۱۰ سال (۷۷/۱ درصد) بوده اند.

نیروی انسانی

جدول (۱) توزیع نسبت نیروی انسانی شاغل در فوق برنامه ورزشی دانشجویان به تفکیک دانشگاه

نام دانشگاه	تعداد کل دانشجویان	نیروی انسانی فوق برنامه	نیروی انسانی به ازاء هر یک هزار نفر دانشجو
اصفهان	۱۰۰۰۰	۱۲	۱/۲
ارومیه	۷۳۵۲	۲۱	۲/۸۵
محقق اردبیلی	۲۸۰۰	۴	۱/۴۲
الزهرا	۴۶۹۹	۶	۱/۲۷
ایلام	۳۰۰۰	۶	۲
اراک	۳۱۵۵	۷	۲/۲۱
بین الملل امام خمینی	۲۶۰۰	۱۱	۴/۲۳
بوعلی سینا همدان	۷۰۰۰	۱۵	۲/۱۴
بیرجند	۵۰۰۰	۱۰	۲
تهران	۲۴۲۴۴	۲۰	۱/۲۳
تربیت مدرس	۴۰۰۰	۸	۲
تبریز	۸۹۶۲	۱۶	۱/۷۸
تربیت معلم آذربایجان	۲۶۰۰	۸	۳/۰۷

نام دانشگاه	تعداد کل دانشجویان	نیروی انسانی فوق برنامه	نیروی انسانی به ازاء هر یک هزار نفر دانشجو
تربیت معلم تهران	۵۰۰۰	۶	۱/۲
تربیت معلم سبزوار	۲۲۴۵	۵	۲/۲۲
خلیج فارس بوشهر	۴۳۰۶	۴	۰/۹۲
رازی کرمانشاه	۸۰۰۰	۶	۰/۷۵
زنجان	۳۹۰۰	۵	۱/۲۸
سیستان و بلوچستان	۱۲۵۰۰	۱۸	۱/۴۴
سمنان	۲۹۷۷	۳	۱
شهید بهشتی	۱۵۰۰۰	۸	۰/۵۳
شیراز	۱۴۰۰۰	۳۳	۲/۳۵
شهید چمران اهواز	۱۲۰۰۰	۹	۰/۷۵
شهید باهنر کرمان	۱۳۰۰۰	۱۷	۱/۳۰
شهرکرد	۳۰۰۰	۴	۱/۳۳
شاهرود	۴۷۰۰	۷	۱/۴۸
شهید رجایی	۲۷۳۴	۷	۲/۵۶
صنعتی امیر کبیر	۸۰۰۰	۱۳	۱/۶۲
صنعتی شریف	۷۰۰۰	۲۰	۲/۸۵
صنعتی خواجه نصیر الدین طوسی	۴۸۰۰	۱۰	۲/۰۸
صنعتی اصفهان	۸۹۰۰	۱۸	۲/۰۲
صنعتی سهند تبریز	۱۲۰۰	۵	۴/۱۶
علم و صنعت	۷۰۰۰	۱۲	۱/۷۱
علامه طباطبایی	۱۲۰۰	۸	۰/۶۶
علوم پایه دامغان	۱۳۰۰	۲	۲/۳
علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۳۲۰۰	۷	۲/۱۸
قم	۲۳۰۰	۳	۱/۳
فردوسی مشهد	۱۳۶۶۲	۴۰	۲/۹۲
کاشان	۴۵۰۰	۹	۲

نام دانشگاه	تعداد کل دانشجویان	نیروی انسانی فوق برنامه	نیروی انسانی به ازاء هر یکهزار نفر دانشجو
کردستان	۴۰۰۰	۷	۱/۷۵
گیلان	۸۷۸۰	۲۳	۲/۶۱
مازندران	۸۰۳۶	۶	۰/۷۴
لرستان	۶۰۰۰	۱۶	۲/۶۶
ولیعصر رفسنجان	۱۵۷۶	۳	۱/۹۰
هنر	۲۱۰۰	۳	۱/۴۲
هرمزگان	۲۰۰۰	۱	۰/۵
یزد	۷۰۰۰	۳	۰/۴۲
یاسوج	۲۴۰۰۰	۳	۱/۲۵
جمع	۳۰۴۵۵۳	۴۹۹	۱/۶

۷- بر اساس یافته های جدول فوق به ازاء هر هزار نفر دانشجو در کل دانشگاههای مورد مطالعه ۱/۶ نفر نیروی انسانی شاغل در فوق برنامه ورزشی بوده است مقایسه نیروی انسانی شاغل در فوق برنامه ورزشی دانشگاههای مختلف نشان می دهد دامنه نیروی انسانی شاغل به ازاء هر هزار نفر دانشجو ۰/۴۲ نفر (دانشگاه یزد) تا ۴/۲۳ نفر (دانشگاه بین المللی امام خمینی) در نوسان بوده است.

بودجه

جدول (۲) توزیع بودجه هزینه شده دانشگاه ها برحسب نوع فعالیت ها سال تحصیلی ۸۰-۸۱

فعالیتها	بودجه	بودجه هزینه شده	درصد
درون دانشگاهی	۲۱۱۱۱۲۴۸۰۰	۲۴/۶	
برون دانشگاهی	۳۹۴۶۶۱۴۱۷۱	۴۶	
آموزشی (یادگیری)	۱۴۶۷۱۳۹۱۲۶	۱۷/۱	
تفریحی - فراغتی	۱۰۶۱۲۷۷۰۰	۱۲/۳	
جمع	۸۵۸۶۲۷۸۲۹۷	۱۰۰	

۸- اطلاعات جدول فوق حاکی از آن است که ۲۴/۶ درصد از بودجه هزینه شده دانشگاهها به فعالیتهای درون دانشگاهی، ۴۶ درصد برون دانشگاهی، ۱۷/۱ درصد آموزشی (یادگیری) و ۱۲/۳ درصد به فعالیتهای تفریحی،

اختصاص دارد. بیشترین بودجه هزینه شده مربوط به مسابقات برون دانشگاهی - درون دانشگاهی و کمترین بودجه هزینه شده مربوط به فعالیتهای تفریحی - فراغتی بوده است.

اماکن و تاسیسات ورزشی

جدول (۳) توزیع مساحت و سرانه اماکن و تاسیسات سرپوشیده و روباز دانشگاه های مورد مطالعه

مکان	مساحت	سرانه
اماکن و تاسیسات سرپوشیده	۱۴۴۱۲۹/۵	۰/۴۷
زمینهای روباز و چند منظوره	۴۹۵۹۳۸/۵	۱/۶۲
جمع	۶۴۰۰۶۸	۲/۱

۹- بر اساس یافته های جدول سرانه اماکن و تاسیسات سرپوشیده در کل دانشگاه های کشور برای هر نفر از دانشجویان ۰/۴۷ متر مربع و سرانه زمین های روباز چند منظور برای هر نفر از دانشجویان ۱/۶۲ متر مربع بوده است. دامنه سرانه مساحت اماکن و تاسیسات سرپوشیده و روباز در دانشگاه های مختلف بین ۰/۳۲ تا ۱۳/۳۷ متر مربع در نوسان بوده است. سرانه کل اماکن و تاسیسات سرپوشیده و روباز برای هر نفر از دانشجویان ۲/۱ متر مربع بوده است.

۱۰- جدول (۴) توزیع تعداد دانشجویان شرکت کننده در مسابقات ورزشی به تفکیک جنسیت در سال تحصیلی ۸۰-۸۱.

جدول (۴) توزیع تعداد دانشجویان شرکت کننده در مسابقات ورزشی به تفکیک جنسیت در سال تحصیلی ۸۰ - ۸۱

جمع تعداد	پسر		دختر		جنسیت
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۷۴۸۷	۱۱/۸	۴۶۳۹	۱۴/۴۵	۲۸۴۸	تعداد کل مسابقات سراسری قهرمانی در رشته های مختلف
۵۶۵۰	۹/۱۱	۳۵۸۸	۱۰/۴۶	۲۰۶۲	تعداد کل مسابقات دوستانه بین دانشگاهی
۲۵۰۰۴	۴۳/۳۰	۱۷۰۴۱	۴۰/۴۰	۷۹۶۳	تعداد کل مسابقات بین دانشکده ای
۲۰۹۲۱	۳۵/۸	۱۴۰۸۶	۳۴/۷	۶۸۳۵	تعداد کل مسابقات درون خوابگاهی، جام رمضان و مناسبتهای دیگر
۵۹۰۶۲	۶۴/۸	۳۹۳۵۴	۳۵/۱	۱۹۷۰۸	جمع

یافته‌های جدول فوق نشان می‌دهد بیشترین درصد دانشجویان شرکت کننده دختر و پسر در مسابقات بین دانشگاهی و کمترین درصد شرکت کنندگان در مسابقات دوستانه بین دانشگاهی شرکت کرده‌اند.

جدول (۵) توزیع تعداد مسابقات برگزار شده در دانشگاه‌های مورد مطالعه بر حسب نوع مسابقه

نوع مسابقه	تعداد	فراوانی	درصد
تعداد کل مسابقات بین المللی (غیر قهرمانی سراسری)	۵۰۱	۲۱/۹	
تعداد کل مسابقات بین دانشگاهی	۶۴۹	۲۸/۴	
تعداد مسابقات درون خوابگاهی - جام رمضان - مناسبت های دیگر	۱۱۳۴	۴۹/۶	
جمع	۲۲۸۴	۱۰۰	

یافته های جدول فوق نشان می دهد ۲۱/۹ درصد از مسابقات انجام گرفته مربوط به مسابقات بین دانشگاهی، ۲۸/۴ درصد بین دانشگاهی و ۴۹/۶ درصد مربوط به درون خوابگاهی - جام رمضان یا مناسبت های دیگر بوده است.

جدول (۶) توزیع تعداد شرکت کنندگان در کلاسهای آموزشی ورزشی (یادگیری)

جنسیت	تعداد دانشجویان شرکت کننده	درصد
پسر	۹۴۸۴	۵۷/۸
دختر	۶۹۱۴	۴۲/۲
جمع	۱۶۳۹۸	۱۰۰

یافته های جدول فوق نشان می دهد ۵۷/۸ درصد از تعداد شرکت کنندگان در کلاس های آموزشی (یادگیری) دانشجویان پسر و ۴۲/۲ درصد دانشجویان دختر بوده است.

جدول (۷) توزیع دانشجویان شرکت کننده در فعالیت های تفریحی - فراغتی به تفکیک جنسیت در سال تحصیل ۸۰-۸۱

جنسیت	تفریحی - فراغتی	فراوانی	درصد
دختر	۲۴۷۰۰	۳۲/۲	
پسر	۴۹۶۲۰	۶۶/۸	
کل	۷۴۳۲۰	۱۰۰	

بر اساس یافته های جدول فوق ۳۳/۲ درصد از دانشجویان شرکت کننده در فعالیت های تفریحی فراغتی دختر و ۶۶/۸ درصد پسر می باشد. مقایسه تعداد شرکت کنندگان در فعالیت های تفریحی - فراغتی نسبت به کل دانشگاه ها نشان داد که به ازای هر هزار نفر دانشجو در کل ۲۴۴ نفر (۲۴ درصد از کل جمعیت) از آنان در فعالیت های تفریحی - فراغتی شرکت کرده اند. تعداد دانشجویان دختر شرکت کننده در فعالیت های تفریحی - فراغتی به ازاء هر هزار نفر دانشجوی دختر ۱۵۹ (۱۶ درصد) و تعداد شرکت کنندگان پسر به ازاء هر هزار نفر ۳۱۹ نفر (۳۲ درصد) بوده است.

جدول (۸) رگرسیون چندگانه ارتباط بین متغیرهای ملاک و پیش بین تعداد کل

دانشجویان شرکت کننده در مسابقات سال تحصیلی ۸۰-۸۱

Sig	T	Beta	B	Sig	F	R ²	R	آمار مسیرهای پیشی بینی
۰/۰۰۰	۵/۲۹	۰/۶۱۵	۹۰/۴۵	۰/۰۰۰	۲۸/۰۲	۰/۳۷۹	۰/۶۱۵	تعداد نیروی انسانی
۰/۰۰۰	۵/۷۹	۰/۴۳۷	۹۳/۶۳	۰/۰۰۰	۱۹/۱۶	۰/۴۶۰	۰/۶۷۸	تعداد نیروی انسانی
۰/۰۱۲	۲/۶۰	۰/۲۸۶	۴۱۹/۸۸					مدرك تحصیلی
۰/۰۰۱	۳/۶۸	۰/۴۸۰	۷۰/۵۹	۰/۰۰۰	۱۵/۱۱	۰/۵۰۸	۰/۷۱۲	تعداد نیروی انسانی
۰/۰۲۲	۲/۳۶	۰/۲۵۴	۳۷۲/۳۸					مدرك تحصیلی
۰/۰۴۵	۲/۰۶	۰/۷۲۹	۰/۰۳۶					کل بودجه هزینه شده

به منظور مشخص نمودن سهم هر يك از متغیرهای پیش بین (تعداد کل نیروی انسانی، کل بودجه هزینه شده، مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی، جنسیت، سابقه خدمت، سابقه مدیریت، سن، مدرک تحصیلی و رشته تحصیلی مدیران فوق برنامه ورزشی) بر متغیر مالک (تعداد کل شرکت کنندگان در مسابقات) از رگرسیون چند متغیره روش مرحله به مرحله استفاده گردیده است. نتایج رگرسیون نشان داد از بین ۹ متغیر پیش بین، میان متغیرهای تعداد نیروی انسانی، مدرک تحصیلی مدیران فوق برنامه ورزشی و کل بودجه هزینه شده با تعداد کل دانشجویان شرکت کننده در مسابقات، رابطه معناداری وجود دارد. بر اساس ضریب تعیین، تعداد نیروی انسانی به تنهایی ۳۸ درصد از واریانس تعداد کل شرکت کنندگان در مسابقات را تبیین می کند. با ورود متغیر مدرک تحصیلی مدیران فوق برنامه میزان واریانس تبیین شده به ۴۶ درصد و با ورود متغیر کل بودجه هزینه شده، به ۵۱ درصد افزایش می یابد بر اساس ضریب بنا رابطه بین متغیرهای تعداد نیروی انسانی، مدرک تحصیلی کل بودجه هزینه شده با تعداد کل شرکت کنندگان در مسابقات، مستقیم می باشد. بیشترین سهم در تبیین فعالیت های فوق برنامه ورزشی دانشگاه ها مربوط به تعداد نیروهای انسانی و کمترین سهم مربوط به مدرک تحصیلی مدیران فوق برنامه ورزشی می باشد.

جدول (۹): رگرسیون چندگانه ارتباط بین متغیرهای ملکه و پیش بین تعداد کل مسابقات برگزار شده

در سال تحصیلی ۸۰ - ۸۱

متغیرهای پیش بین	آماره	R	R ²	F	Sig	B	Beta	t	Sig
سابقه مدیریت		/۲۹۴	/۰۸۶	۴/۳۴	/۰۴۳	۱/۰۳	/۲۹۴	۲/۰۸	/۰۴۳
		.	.		.	۳	.		.

نتایج رگرسیون ارائه شده در جدول فوق الذکر نشان می دهد که از بین ۹ متغیر پیش بین، میان متغیر سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی با تعداد کل مسابقات برگزار شده رابطه وجود دارد.

بر اساس ضریب تعیین ۹ درصد از واریانس تعداد کل مسابقات برگزار شده توسط سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه تبیین می گردد بر اساس ضریب بتا رابطه بین سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی دانشگاهها با تعداد کل مسابقات برگزار شده مستقیم می باشد. به عبارت دیگر با افزایش میزان سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی میزان فعالیت دانشگاهها در زمینه برگزاری مسابقات افزایش می یابد.

جدول (۱۰) رگرسیون چندگانه ارتباط بین متغیرهای ملکه و پیش بین تعداد کل کلاسهای

آموزشی یادگیری سال تحصیلی ۸۰ - ۸۱

متغیرهای پیش بین	آماره	R	R ²	F	Sig	B	Beta	t	Sig
سابقه مدیریت		۰/۲۹۳	۰/۰۸۶	۴/۳۰	۰/۰۴۴	۵/۴۱	۰/۲۹۳	-۲/۰۷	۰/۰۴۴

نتایج رگرسیون جدول فوق نشان داد که از بین ۹ متغیر پیش بین میان متغیرها سابقه مدیریت فوق برنامه ورزشی با تعداد کلاسهای آموزشی (یادگیری) رابطه وجود دارد.

بر اساس ضریب تعیین، ۹ درصد از واریانس تعداد کل کلاسهای آموزشی (یادگیری) توسط سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی دانشگاهها تبیین میگردد جهت رابطه در ضریب بتا نشان می دهد که بین سابقه مدیریت مدیران و تعداد کلاسهای آموزشی (یادگیری) رابطه معکوس وجود دارد و به عبارت دیگر با افزایش سابقه مدیریت مدیران میزان فعالیت های فوق برنامه دانشگاهها در کلاسهای آموزشی (یادگیری) کاهش یافته است.

جدول (۱۱) رگرسیون چندگانه ارتباط بین متغیرهای ملاک و پیش بین تعداد کل دانشجویان شرکت کننده در فعالیت‌های

تفریحی - فراغتی سال تحصیلی ۸۰-۸۱

متغیرهای پیش بین	آماره	R	R ²	F	Sig	B	Beta	t	Sig
مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی	۰/۵۲۵	۰/۲۷۶	۱۷/۴۹	۰/۰۰	۷/۳۵	۰/۵۲۵	۴/۱۸	۰/۰۰۰	
مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی	۰/۵۸۱	۰/۳۳۸	۱۱/۴۷	۰/۰۰	۰/۰۶۷	۳/۸۸	۳/۸۸	۰/۰۰	
سابقه خدمت						-۰/۵۵۲	-۲/۰۵	-۲/۰۵	۰/۰۴۶

نتایج رگرسیون جدول فوق نشان داد که از بین ۹ متغیر پیش بین، میان متغیرهای مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی و سابقه خدمت مدیران فوق برنامه ورزشی رابطه وجود دارد.

بر اساس ضریب تعیین مساحت اماکن و تاسیسات دانشگاه‌ها به تنهایی ۲۸ درصد از واریانس تعداد کل دانشجویان شرکت کننده در فعالیت‌های تفریحی - فراغتی را تبیین می‌کند با ورود متغیر سابقه خدمت مدیران فوق برنامه ورزشی واریانس تبیین شده به ۳۳ درصد افزایش می‌یابد بر اساس ضریب بتا، رابطه بیشترین سهم در تبیین میزان فعالیت‌های تفریحی فراغتی مربوط به مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی و کمترین سهم مربوط به سابقه خدمت بوده است. جهت رابطه در ضریب بتا نیز نشان می‌دهد، بین مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی با میزان فعالیت‌های تفریحی - فراغتی دانشجویان رابطه مستقیم بوده و رابطه بین سابقه خدمت مدیران فوق برنامه ورزشی با میزان فعالیت‌های تفریحی - فراغتی معکوس می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

تحقیق حاضر به رابطه بین نیروی انسانی، بودجه هزینه شده، مساحت اماکن و تاسیسات ورزشی بر افزایش فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی دانشگاه‌های وزارت علوم تحقیقات و فناوری پرداخت. از یافته های تحقیق می توان نتایج ذیل را استنتاج کرد :

۱- نتایج تحقیق نشان داد مدرک تحصیلی مدیران فوق برنامه ورزشی با تعداد دانشجویان شرکت کننده در مسابقات رابطه مستقیم دارد. بنابراین تجربه کاری، سابقه مدیریت و برنامه ریزی منظم، متعادل و متناسب به همراه مدیران متخصص می تواند انگیزه و ایجاد علاقه بیشتر را در دانشجویان شرکت کننده در فعالیت های فوق برنامه ورزشی، افزایش دهد.

۲- بر اساس نتایج بدست آمده مشخص گردید که با افزایش سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی، میزان فعالیت دانشگاه‌ها در زمینه برگزاری مسابقات افزایش می‌یابد. از طرف دیگر با افزایش سابقه مدیریت مدیران فوق برنامه ورزشی میزان فعالیت‌های فوق برنامه دانشگاهها در کلاس‌های آموزشی (یادگیری) کاهش می‌یابد.

همچنین نتایج تحقیق حاکی از آن است که با افزایش سابقه خدمت مدیران، میزان فعالیت‌های تفریحی - فراغتی کاهش یافته است. به نظر می‌رسد مهارت‌های مدیریت و انتخاب مدیران متخصص در اجرای برنامه‌های فوق برنامه ورزشی ضروری است. می‌بایستی مدیران، مرتباً برنامه‌ها را مورد ارزشیابی قرار داده و به برنامه‌هایی که رضایت ورزشکاران و علاقمندان را جلب نماید، توجه بیشتری گردد.

۳- دیگر یافته تحقیق نشان داد نیروی انسانی بیشترین سهم را در افزایش میزان فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی دارد. تحقیق حاضر نشان داد که وضعیت نیروی انسانی شاغل در دانشگاه‌ها ضابطه ای مشخص و معین ندارد به طوری که در دانشگاه یزد به ۷۰۰۰ دانشجو به ازاء هر هزار نفر ۰/۴۲ نفر نیروی انسانی مشغول هستند در صورتی که دانشگاه بین المللی امام خمینی با ۱۶۰۰ دانشجو ۴/۲۳ نیروی انسانی مشغول به فعالیت دارد. بنابراین برای نیل به اهداف فوق برنامه ورزشی در دانشگاهها (ارتقاء سطح سلامتی، ارتقاء کسب مهارت‌ها، افزایش روابط اجتماعی، استفاده بهینه از اوقات فراغت و تفریحات سالم) همچنین توجه به حجم، ماهیت، تنوع کار در فوق برنامه های ورزش وجود نیروی انسانی متخصص و کارآمد ضروری است.

۴- در بررسی رابطه بودجه هزینه شده با تعداد کل دانشجویان شرکت کننده در مسابقات نشان داده شد که پس از نیروی انسانی متخصص، بودجه هزینه شده با ۲۷ درصد، اولویت بعدی را در اجرای فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی به خود اختصاص می‌دهد. بنابراین می‌توان اظهار داشت وجود نیروی انسانی متخصص در برنامه‌ریزی فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی و پس از آن هزینه کردن بودجه، جهت نیل به اهداف فوق برنامه ورزشی از اهمیت بسزایی برخوردار است.

در این مطالعه مشخص گردید که مدیران تربیت بدنی دانشگاهها توجه بیشتری به مسابقات برون دانشگاهی داشته و برنامه ریزی مطلوبی جهت سایر فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی ندارند. بطور کلی می‌توان گفت هدف فوق برنامه‌های ورزشی، پوشش دهی اعم دانشجویان دانشگاهها است نه اینکه افراد خاص و محدود در این‌گونه برنامه‌ها شرکت جویند. به نظر می‌رسد موفقیت در نیل به فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی بستگی به میزان توانایی برنامه‌ریزان در ایجاد نوآوری و بکارگیری اندیشه‌های جدید دارد.

۵- آخرین یافته این تحقیق نشان می‌دهد که بین مساحت اماکن و تأسیسات ورزشی با میزان فعالیت‌های تفریحی - فراغتی دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد. این پژوهش نشان داد که سرانه اماکن و تأسیسات سرپوشیده برای هر نفر از دانشجویان ۰/۴۷ متر مربع و سرانه زمین‌های روباز چند منظوره برای هر نفر از دانشجویان ۱/۶۲ متر مربع بوده است. در صورتی که طبق تحقیقات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میانگین سرانه فضای ورزشی برای هر دانشجو ۷ متر مربع (۲/۵ متر مربع فضای سرپوشیده و ۴/۵ متر مربع فضای روباز) در نظر گرفته شده است.

به نظر می‌رسد دانشجویان دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فاقد سرنانه فضاهای ورزشی مناسب می‌باشند. این مسئله باعث افت کمی و کیفی در نیل به اهداف فوق برنامه‌های ورزشی و همچنین بوجود آوردن مشکلات بهداشتی و تندرستی، به دلیل تراکم بیش از حد دانشجویان می‌باشد.

می‌توان گفت احداث اماکن و تأسیسات ورزشی به ویژه جهت دختران دانشجو در بالا بردن انگیزه و افزایش مشارکت آنان در فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی (آموزشی، تفریحی - فراغتی. قهرمانی) بسیار ضروری است.

منابع

- ۱- آسدی دستجردی، حسن (۱۳۸۰) نیازسنجی و نظر سنجی از دانشجویان در خصوص فعالیت‌های تربیت بدنی و ورزش دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، طرح تحقیقاتی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی .
- ۲- امیرتاش، علیمحمد (۱۳۸۰) توصیف و ارزشیابی پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های کشور، طرح تحقیقاتی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
- ۳- بشیریان، هادی (۱۳۷۶) بررسی ساختار تشکیلاتی و نیروی انسانی متخصص مراکز تربیت بدنی دانشگاه‌های کشور - پایان نامه کارشناسی ارشد - دانشگاه تهران.
- ۴- پورکیانی، محمد (۱۳۷۸) بررسی وضعیت موجود فضاهای ورزشی دانشگاه‌های سراسر کشور و میزان بهره‌گیری از آن‌ها، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- ۵- تندنویس، فریدون (۱۳۷۵) نحوه گذران اوقات فراغت دانشجویان دانشگاه‌های کشور با تأکید بر فعالیت‌های ورزشی، پایان نامه دکتری، دانشگاه تهران.
- ۶- دارابی، حجت ا... (۱۳۷۶) بررسی برخی عوامل موثر بر ارتقاء کمی و کیفی فوق برنامه‌های ورزشی در دانشگاه‌های آموزش عالی مستقر در تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد - دانشگاه تهران.
- ۷- رضانیان، علی (۱۳۸۰) مبانی سازمان و مدیریت، تهران، انتشارات سمت.
- ۸- زارعی - علی (۱۳۸۰) نحوه گذران اوقات فراغت دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور با تاکید بر فعالیت‌های ورزشی و مقایسه آن با سایر دانشگاه‌های غیر پزشکی، پایان نامه دکتری واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی.
- 9- Badd, R.A. and sund berg, J.S. (1996) Foruth down and gold to go? Assessing the link between athletics and alumni siving. Social science quarterly. 77, 789-803.
- 10- Chelladurari, P, Inglis, S.E. and Danylchuk . K.E. (1984) priorities in Inter collegiate Athletics. Research quarterly for Exercise and sport, 55.74-79.
- 11- Fisu Conference : proceeding: CATANIA : 23-24 Agosto -- 1997.

- 12- Gulen Trail (2002) . Pereceptions of Goals an processes of Intercollegiat Athletic. Journal of sport Management.
- 13- Goff Brian (2002) Effects of university Athletic on the university sport Management 14. 84-104.
- 14- Journal of sport management , Economic Impact Analysis of sports facilities and Events (1995) .
- 15- Journal of sport management, 2000, 14 79-187 2000 Human kinetics publishers, Inc.
- 16- Journal of sport management 2002, 16 289-310 2000 Human kinetics publishers, Inc.
- 17- Shechan, R.G. (1996). Keeping Score, South Bend, IN: Diamond Communications.

